

Počátky českého státu

Koncem **9. století kmen Čechů ovládl ostatní kmeny, jméno Čech se přeneslo na všechny obyvatele.**

Rod Přemyslovců - sídlo na Levém Hradci

1. **Bořivoj** - první historicky známý kníže přesídlil z Levého Hradce do Prahy, **byl pokřtěn na Velké Moravě, podporoval šíření křesťanství** v Čechách.
2. **Vratislav I.** - zakládal křesťanské kostely (sv. Jiří), po jeho smrti nastaly spory mezi vdovou Drahomírou a jeho matkou Ludmilou **o vliv na jeho syna Václava**. Nastal zde také spor mezi křesťanstvím (Ludmila) a pohanstvím (Drahomíra) a spor o zahraniční orientaci. **V září roku 921 byla Ludmila (později prohlášena za svatou) na popud Drahomíry zavražděna na Tetíně.**
3. **Václav I. (10.st.)** - vzdělaný křesťan, založil na Pražském hradě kostel sv. Víta. Z obavy před Saskem však platí **tribut pacis (poplatek za mír), aby tím zabránil nájezdům a plenění země**. Prosaská politika se nelíbila jeho bratrovi Boleslavovi, což vyústilo **28. září 935 v zavraždění Václava na hradišti u Staré Boleslavi**. Vybiti byli také Václavovi stoupenci. **Kníže Václav byl prohlášen za svatého, je považován za ochránce (patrona) české země.**
4. **Boleslav I. (10.st.)** - vede výbojné války, prosazuje christianizaci obyvatelstva, za jeho vlády byly raženy první **stříbrné mince (denáry)**.
5. **Boleslav II. (10.st.)** - rozšířil území českého státu **o Moravu., v Praze bylo založeno biskupství. Druhým biskupem se stal Vojtěch z rodu Slavníkovců, který usiloval o odstranění zbytků pohanství a založil první mužský klášter v Čechách** (v Břevnově, řád Benediktinů). Kvůli sporům s Boleslavem II. musel opustit Prahu a nakonec **odešel do Pruska šířit křesťanství. Zde byl v roce 997 zabit pohany. Byl pohřben v Polsku** (v Hnězdně) a **prohlášen za svatého.**
Roku 995 Přemyslovci přepadli Slavníkovce (konkurenční rod ovládající východní Čechy) **v Libici nad Cidlinou a všechny Slavníkovce včetně nemluvňat vyvraždili.** Tím bylo **dokončeno sjednocení Čech pod nadvládou Přemyslovců.**

Krise raného českého státu

Důvody krize:

vnější - změna poměrů ve střední Evropě, kdy zejména Polsko provádí expanzivní politiku na úkor Čech.

vnitřní - spory mezi syny Boleslava II. (Boleslav III. zvaný Ryšavý, Jaromír, Oldřich)

1. **Boleslava III.** - sesazen polským králem a k uklidnění poměrů ve státě došlo až za knížete Oldřicha (11.st.), který získal zpět z rukou Poláků Moravu. Podle pověsti žil kníže Oldřich s prostou selskou ženou Boženou.
2. **Břetislav** (11.st.) – syn Oldřicha, pokusil se o vytvoření česko-polského státu, zavedl „**stařešinský princip**“ = **seniorát - vládcem je vždy nejstarší člen přemyslovske dynastie**, zavedl údělovou soustavu - **Moravu rozdělil na úděly (územní celky) určené pro mladší členy přemyslovskeho rodu**. Podílel se na vydání **prvního zákoníku - při výpravě do Polska dal vyhlásit Břetislavovy dekrety namířené proti pohanským zvyklostem.**
3. **Vratislava II.** - pomáhá císaři Svaté říše římské v boji s papežem. **Roku 1085 se za tuto pomoc stává prvním českým králem (jen jeho osoba, titul zatím ještě není dědičný)** - literární památka - **Vyšehradský kodex**. Praha se stává uznávaným obchodním střediskem. Koncem 11. st. je papežem zakázána **slovanská liturgie**. Následuje **období vnitřního boje o moc**, kdy postupně vládne 6 knížat.
4. **Vladislav II.** - za pomoc **císaři Fridrichu Barbarossovi při dobývání Milána od něj v roce 1158 získává královskou korunu (jen pro sebe), stává se druhým českým králem. Vystavěl v Praze první kamenný most (Juditin most** – pojmenován podle jeho manželky). Za následných bojů o moc mezi Vladislavovými syny je odtržena Morava a podřízena říši. **Spory mezi Přemyslovci definitivně ukončil až Přemysl Otakar I. (třetí český král), který ukončil řadu rychle se střídajících vládnoucích knížat.**

Český stát za posledních Přemyslovců

- Přemysl Otakar I.** (1197 - 1230) musel při svém nástupu na český trůn překonat roztržičnost a krizi českého státu. Upevnil postavení českého státu v Evropě, napomohl tomu problematický vývoj v okolních zemích - v Polsku a Německu, kde probíhaly boje o trůn. Přemysl Otakar I. podporuje v boji o titul římského císaře Fridricha II., ten se mu odvděčí udělením Zlaté buly sicilské (1212). Zlatá bula sicilská potvrzuje vztah mezi Čechami a Říší a zaručuje potomkům Přemysla Otakara I. dědičný královský titul (o volbě českého krále rozhodují čeští stavové a německý císař ji jen formálně potvrzuje). Stanovuje i závazky českého panovníka vůči říši. Za vlády Přemysla Otakara I. se také změnil znak českého státu z plamenné orlice na českého lva. Přemysl zavedl primogenituru (právo prvorozenectví), tj. vládnout má vždy prvorozený syn dosavadního panovníka, což má zamezit sporům o následnictví.
- Václav I.** (1230 - 1253) - učinil z českého království jeden z předních státních celků střední Evropy. Šlechta se stala dědičným stavem a její výsadní postavení dalo základ zemskému právu. V Praze vznikla židovská osada a velký vliv mají i němečtí kupci, kteří si založili cizineckou obec. Bylo zbudováno městské opevnění Starého města pražského a zbudována městská osada Malá strana. Vznikají gotické stavby - Anežský klášter v Praze, cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě, Staronová synagoga v Praze...
- Přemysl Otakar II.** (1253 - 1278) – král železný (vojenská síla) a zlatý (bohatství, těžba stříbra u Jihlavy). Výhodným sňatkem připojil Horní a Dolní Rakousy a porážkou uherského krále středoalpské země, čímž vytvořil státní útvar sahající až Jaderskému moři. Za jeho vlády došlo k hospodářskému rozvoji, bylo založeno 25 nových měst, kláštery (Zlatá koruna v jižních Čechách). Přemysl Otakar II. usiluje o císařskou korunu, ale kurfiřti se obávají jeho moci, a proto zvolili císařem Rudolfa Habsburského, který měl podporu papeže. Přemysl Otakar II. však volbu ignoroval a zápas o moc ukončila až bitva na Moravském poli (1278), kde jej zradila vlastní šlechta a on sám v této bitvě padl.
- Braniboři v Čechách** - za nezletilého syna Přemysla Otakara II. - Václava II. – vládne jeho strýc a poručník Otta Braniborský. Dochází k drancování země. Václav je vězněn na Bezdězu a později v Braniborech, kde se mu nedostalo žádného vzdělání. Česká šlechta se však spojila s městy, vyhnala Branibory a Václava vykoupila.
- Václav II.** (1278 - 1305) - vytvořil z Čech centralizovanou monarchii a zajistil rozmach země. V roce 1300 vydal právo na těžbu stříbra (horní regál) a nechal razit pražský groš (ve Vlašském dvoře u Kutné hory), čímž si zajistil stálý příjem do státní pokladny. Byl úspěšný i v zahraniční politice. Po vymření polského a uherského královského rodu získává sňatkem s polskou princeznou Eliškou Rejčskou polský trůn a pro svého syna Václava III. i uherskou korunu. Tím vzniklo velké česko-polsko-uherské soustátí.
- Václav III.** (1305 - 1306) - vládl jen jeden rok. Nastoupil na trůn v 16 letech, musel se vzdát Uher a během tažení do Polska proti části tamní odbojné šlechty byl roku 1306 v Olomouci zavražděn. Smrtí 17ti letého Václava III. vymřel přemyslovský rod po meči.

Doba bezvládní

Do roku 1310, kdy nastoupili na český trůn Lucemburkové, vládly v Čechách zmatky a boje o trůn. Císař nechal zvolit za českého krále svého syna Rudolfa Habsburského (oženil se s vdovou Eliškou Rejčskou), ale ten zemřel již po roce vlády při obléhání Horažďovic. Na český trůn se krátce dostal Jindřich Korutanský (měl za ženu sestru Václava III. - Annu Přemyslovnu), byl však neschopným vládcem, a proto duchovní a část šlechty začali vyjednávat s římským králem Jindřichem VII. Lucemburským o sňatku jeho syna Jana s Eliškou Přemyslovnou.